

РЕШЕНИЕ

№ 49

гр. Чирпан, 05.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ЧИРПАН, СЪСТАВ II, в публично заседание на трети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Тихомир К. Колев

при участието на секретаря Донка Д. Василева
като разгледа докладваното от Тихомир К. Колев Гражданско дело № 20225540100669 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото производство е образувано по ИМ от адв. М. В. М. от АК - Пловдив, с адрес на съдебен адресат: **, в качеството му на пълномощник на К. Т. Г. против „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД, ЕИК: 202527341 и е предявен иск с правно основание чл.124 ал.1 от ГПК с цена на иска 832,52 лв.

Съдът е конституирал като правоприемник по настоящото дело **„Агенция за контрол на просрочени задължения“ АД, с ЕИК: 207172780**, представлявано от Изпълнителния директор Янислав Янакиев, като е прекратил производството по отношение на първоначалния ищец Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД. с ЕИК:202527341.

Твърди се в ИМ, че на 10.09.2021г., подзащитната му получава Покана за доброволно изпълнение от „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД с която Покана била уведомена, че задължението ѝ във връзка с Договор за кредит № 5625899/30.07.2020г. с кредитор Вива Кредит ООД бил прехвърлен на Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД. В Поканата се търсили суми по прехвърленото задължение в размер на: 922.42 лева-главница, 157.58 лева-лихва, 832.52 лева-неустойка и 90 лева-разходи. В Поканата бил предоставен и срок в който подзащитната му да се свърже с ответното дружество и да започне плащане по сумите. На 07.12.2021г., подзащитната му получава Последна възможност за споразумение от „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД с която Покана била уведомена, че задължението ѝ във връзка с Договор за кредит № 5625899/30.07.2020г. с кредитор Вива Кредит ООД бил прехвърлен на Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД. В Поканата се търсили суми по прехвърленото задължение. В Поканата бил предоставен и срок в който подзащитната му да

се свърже с ответното дружество и да започне плащане по сумите. През следващите няколко месеца, подзащитната му получавала Покани, Уведомления и др. писма от „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД, който прилага по делото, с които бил предоставен и срок в който подзащитната му да започне плащане към тях, в противен случай, ще следвали съдебни дело и прехвърляне на ЧСИ и забор на банкови сметки, забор и продажба на МПС и т.н. Счита, че доверителката му не дължи така претендираната ѝ сума от 832.52 лева -неустойка дължими въз основа на сключения Договор за кредит № 5625899/30.07.2020г. с кредитор Вива Кредит ООД, вземанията по който били прехвърлени на „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД, тъй като в правната доктрина и съдебна практика безспорно се приемало, че накърняването на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, предл.3- то от ЗЗД било налице именно, когато се нарушавал правен принцип било той изрично формулиран или пък проведен чрез създаването на конкретни други разпоредби. В този смисъл била практика на ВКС /Решение№4/2009г. по т.д.№395/2008г., Решение №1270/2009г. по гр.д.№5093/2007г., определение№877 по т.д.№662/2012г. и др/. Такъв основен принцип бил добросъвестността в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. Тъй като ставало дума за търговска сделка, нормата от ТЗ, чрез която бил прокаран този принцип била чл.289 от ТЗ, но общите правила на ЗЗД също намирали приложение- чл.8, ал.2 и чл.9 от ЗЗД. Според задължителната практика на ВКС преценката дали е нарушен някой от посочените основни правни принципи се правила от съда във всеки конкретен случай, за да се даде отговор на въпроса дали уговореното от страните води до накърняване на добрите нрави по смисъла на чл.26 ал.1,предл.3 от ЗЗД. Поради накърняването на принципа на „добри нрави" по смисъла на чл. 26, ал.1, пр. 3 от ЗЗД се достигало до значителна не еквивалентност на насрещните престации по договорното съглашение, до злоупоставяне на интересите на ищцата с цел извличане на собствена изгода на кредитора. Така претендираната от ищцата сума от 832.52 лева-неустойка , дължими въз основа на сключения Договор за кредит № 5625899/30.07.2020г. с кредитор Вива Кредит ООД, били недължими, поради това, че клаузите въз основа на който се претендират били нищожни като противоречаща на добрите нрави и неравноправни по смисъла на чл.143 от ЗЗП. Съгласно чл. 21, ал. 1 ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на закона, била нищожна. Предвидените клаузи били и неравноправни по смисъла на чл. 143, т. 5 ЗЗП, тъй като същите били необосновано високи. В глава четвърта от ЗПК било уредено задължение на кредитора, преди сключване на договор за кредит, да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. В този смисъл било съображение 26 от Преамбюла на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2008г. относно договорите за потребителски кредити. Разгледана в този аспект, клаузите от Договор за кредит № 5625899/30.07.2020г. с кредитор Вива Кредит ООД., според които се дължи неустойка и допълнителни разходи, при неосигуряване в 3-дневен срок от датата на сключване на договора на обезпечения чрез поръчителство, се намирала в пряко

противоречие с преследваната с целта на транспонираната в ЗПК директива. Подобни уговорки прехвърляли риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за извършване на предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и водила до допълнително увеличаване на размера на задълженията. Неустойка за неизпълнение на акцесорно задължение, е пример за неустойка, която излизала извън присъщите си функции и цели единствено постигането на неоснователно обогатяване. Според т. 3 от Тълкувателно решение № 1 от 15.06.2010г. на ВКС по тълк. дело № 1/2009г., ОСТК, нищожна, поради накърняване на добрите нрави, е тази клауза за неустойка, уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. По посочения начин се заобикалял чл. 33, ал. 1 от ЗПК. С калузите от Договор за кредит № 5625899/30.07.2020г. с кредитор Вива Кредит ООД, въз основа на който се дължат неустойка и разходи, в полза на кредитора се уговаряло още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорно задължение – недадено обезпечение, от което обаче не произтичали вреди. Неустойката по съществото си била добавък към възнаградителната лихва и в този смисъл би представлявала сигурна печалба за заемодателя, която печалба би увеличила стойността на договора. С предвиждането на неустойка по Договор за кредит № 5625899/30.07.2020г. с кредитор Вива Кредит ООД, се заобикаляла и разпоредбата на чл.19, ал.4 ЗПК. Безсъмнено събирането на такива разходи била част от дейността по управление на кредита и следвало да са включени в годишния процент на разходите. Съгласно чл.19, ал.1 от ЗПК, ГПР по кредита изразявал общите разходи по кредита за потребителя, настоящи и бъдещи / лихви, други преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Налице било заобикаляне на разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК като с уговорките за неустойка и допълнителни разходи се нарушавало изискването ГПР да не бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута определена с ПМС№426/2014г. Реално, чрез нарушаване на добрите нрави и чрез заобикаляне на императивната норма на чл.19, ал.4 от ЗПК и при несъблюдаване на основния правен принцип, забраняващ неоснователно обогатяване се калкулира допълнителна печалба към договорената възнаградителна лихва. Поради невключване на уговорките за неустойка и допълнителни разходи в размера на ГПР, последният не съответствал на действително прилагания от кредитора в кредитното правоотношение. Посочването в договора на размер на ГПР, който не е реално прилагания в отношенията между страните представлявал заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл.68д, ал.1 и ал.2, т.1 от Закона за защита на потребителите. С преюдициално заключение по дело С-453/10 било прието, че използването на заблуждаващи търговски практики, изразяващи се в непосочването в кредитния контракт на действителния размер на ГПР представлявал един от елементите, на които можело да се основе преценката за неравноправния характер на договорните клаузи по смисъла на чл.143 и сл.ЗЗП. Същевременно - посочването на по-нисък от действителния ГПР, представлявал невярна информация относно общите разходи по кредита и следвало да се окачестви като нелоялна и заблуждаваща търговска практика по

смисъла на член 6, параграф 1 от Директива 2005/29/ЕО, Директива 93/13/ЕО, /Решение № 1510/13.12.2019 г. по в.гр.д № 2373/2019 г. на ПОС/.

Моли съда, да приеме, че ищцата не дължи така претендираната й сума от 832.52 лева-неустойка дължими въз основа на сключения Договор за кредит № 5625899/30.07.2020г. с кредитор Вива Кредит ООД, вземанията по който са прехвърлени на „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД, поради нарушение на разпоредбите на ЗЗД, ЗПК и ЗЗП. Моли съда, да осъди и ответната страна да заплати направените в настоящото производство разноски.

В законоустановения срок, е постъпил отговор от ответната страна и насрещен иск.

С определение в з.з. от 24.08.2022г. съдът е приел за съвместно разглеждане в настоящото гражданско производство насрещен иск с цена на иска общо в размер на 993,50 лв.от които главница в размер на 781,90 лв., ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска до окончателно изплащане на сумата, възнаградителна лихва в размер на 104,10 лв. , както и лихва за забава в размер на 107,50 лв. за периода от 04.06.2021 г. до деня следващ последната погасителна вноска до 11.10.2022 г.- датата на подаване на ИМ с насрещния иск.

В срока за отговор е постъпил отговор на насрещния иск от адв. М. , с която заявява, че насрещната исковата молба е редовна и допустима, но е изцяло неоснователна и недоказана, като излага подробни доводи относно това.Прави се възражение за прихващане на платени по Договора суми за неустойка и такса експресно разглеждане с евентуално дължимата се главница и лихва.

Моли съда да присъди на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата сумата в размер на 800,00 лв. в полза на адвокат М. В. М. за процесуално представителство по главния и по насрещния иск.

Ответното дружество по главния иск прави възражение за прекомерност и моли то да бъде намалено до минимума съгласно Наредба № 1/01.07.2004 г. ВАС за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Моли да им бъдат присъдени направените разноски по настоящото производство, като прилага и моли съда да приеме Списък по чл. 80 ГПК относно разноските по гр. д. № 669/2022 г., по описа на РС Чирпан.

От събраните по делото писмени доказателства и от заключението на вещото лице, преценени по отделно и в тяхната съвкупност, съдът приема за установена следната фактическа обстановка:

Безспорно установено по делото е, а и не се спори между страните, че на 30.07.2020 г. К. Т. Г. в качеството й на заемател е сключила с Вива Кредит ООД в качеството му на заемодател Договор за паричен заем Standard 14 № 5625899 - 30.07.2020 г. (Договора). По силата на същия Вива Кредит ООД е предал в собственост на К. Т. Г. сумата от 1000 лв., с която сума страните са се съгласили да се рефинансира старо задължение на ищеца/ответника съгласно чл. 2 от договора, а остатъка от сумата да му се предостави чрез

Easypay. К. Т. Г. се е задължила да върне заема при посочените в Договора условия, а именно - на 22 равни вноски за срок от 44 седмици, всяка от които в размер на 79.00 лв., платими на датите посочени в чл. 3, ал.1, т. 4 от Договора. Уговорен бил и фиксиран лихвен процент за целия срок на договора - 40.32 %, въз основа на който размерът на общо дължимата възнаградителна лихва за срока на Договора възлиза на 188.00 лв. Първата дължима вноска е следвало да бъде заплатена на 13.08.2020 г., а последната — на 03.06.2021 г., до която дата цялата дължима по договора сума е следвало да бъде погасена. Между страните не се спори, че има сключен Рамков договор за прехвърляне на парични задължения (цесия) от 01.12.2016г. на основание чл. 99 от ЗЗД между „Вива Кредит“ ООД, ЕИК 201995287 и „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД, ЕИК 202527341, с Приложение № 1/ 02.09.2021г., както и Потвърждение за извършено прехвърляне на вземания, по силата на което вземането е прехвърлено в полза на „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД изцяло с всички привилегии, обезпечения и принадлежности.

Видно от представения по делото Договор за паричен заем Standard 14 № 5625899 - 30.07.2020 г. се установява, че сумата е от 1000,00 лв. е отпусната при фиксиран лихвен процент по заема 40, 32%, годишен процент на разходите - 49, 49%. Съгласно чл. 5, ал. 1 от договора за заем, същият следва да бъде обезпечен в тридневен срок от усвояване на сумата, с поне едно от следните обезпечения: физическо лице - поръчител, което да отговаря на следните изисквания: да е навършило 21 г., да представи служебна бележка от работодател за размер на трудово възнаграждение; нетният размер на осигурителния му доход да е в размер на 1000, 00 лева и да има минимален стаж при настоящия си работодател 6 месеца; да работи по безсрочен трудов договор; през последните 5 години да няма кредитна история в Централен кредитен регистър към БНБ или да има кредитна история със статус "период на просрочие от 0 до 30 дни" да не е заемател и поръчител по друг договор за паричен заем; ИЛИ Банкова гаранция, която е издадена след усвояване на паричния заем, в размер на цялото задължение на Заемателя по договора.

В случай на неизпълнение от страна на кредитополучателя на условията визирани в договора, същият съгласно чл. 5, ал. 2 дължи неустойка на кредитора в размер на 366,52 лева, и страните се уговарят, неустойката да се разсрочи и да се заплаща на равни части към всяка от погасителните вноски, посочени в чл. 2, ал. 1, т. 4 / най- вероятно е сгрешена номерацията и става въпрос за чл.3, ал.1, т.4 от Договора- при тълкуване на действителната воля на страните /, с дати на плащане, посочени в т. 4 на същия член, като в този случай дължимата вноска е в размер на 95,66 лева, а общото задължение по Договора става в размер на 2104,52 лв. Не се спори, че ищцата по главния иск е усвоила изцяло заемният ресурс.

От заключението на вещото лице по изготвената ССЕ, приета и неоспорена от страните по делото, безспорно се установява, че по договора за кредит са непогасени сума в размер на 781,90 лева – главница и 104, 10 лв. – договорна лихва, а размера на законната лихва,считано от 04.06.2021 г. до 11.10. 2022 г е в размер на 107,50 лв., както и че е настъпил падежа на всички задължения по договора.

Пак от заключението на вещото лице, се установява, а и не се спори между страните, че ищцата по главния иск К. Т. Г. е погасила по договора за кредит сумата в общ размер на 302,00 лева, от която по главница 77,58 лв.;- по договорна лихва- 30,42 лв. ;- по неустойка 33,32 лв.;- такса експресно разглеждане 50,68 и такса просрочени задължения 110,00 лв.

Безспорно между страните е обстоятелството, че "Вива Кредит" ООД представлява финансова институция по смисъла на чл. 3, ал. 2 от ЗКИ, поради което може да отпуска заеми със средства, които не са набавени чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Това означава, че дружеството предоставя кредити, което го определя като кредитор по смисъла на чл. 9, ал. 4 ЗПК.

Безспорно между страните е обстоятелството, че ищецът е потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 ЗПК.

Предвид изложеното сключеният между страните договор за заем по своята същност е договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 9, ал. 1 ЗПК, спрямо който са приложими разпоредбите на Закона за потребителския кредит.

Атакуваният в настоящото производство договор за паричен заем нарушава разпоредби от ЗПК, поради което е недействителен.

В него е визиран годишен процент на разходите, като абсолютна процентна стойност - 49.38 %. Не са посочени взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР по определения в Приложение № 1 начин, каквото е изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК. Съобразно разпоредбата на чл. 19, ал. 1 от ЗПК, ГПР изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредници за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. В договора липсва конкретизация относно начина, по който е формиран посоченият ГПР, което води и до неяснота относно включените в него компоненти, а това от своя страна е нарушение на основното изискване за сключване на договора по ясен и разбираем начин (чл. 10, ал. 1 ЗПК). Действително в чл. 3, ал. 1, т. 8 е указано, че ГПР на заема не включва възможни разходи за събиране на вземането, лихви за забава и неустойки за неизпълнение. При липсата на данни за наличие на други разходи по кредита, може да се направи извод, че единственият разход за потребителя е предвидената в договора възнаградителна лихва и при това положение, не става ясно как е формиран ГПР от 49.38 %, т. е. какво друго е включено в ГПР извън фиксирания годишен лихвен процент – 40.32 %. Неясното определяне на ГПР е самостоятелно основание за нищожност на договора, съгласно чл. 22 ЗПК.

В чл. 11, ал. 1, т. 11 от ЗПК е предвидено, че кредиторът дължи да включи в съдържанието на договора за потребителски кредит условията за издължаване на кредита, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски. Т. 12 от същата норма определя какво следва

да е съдържанието на погасителния план – планът трябва да съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, показваща погасяването на главницата, лихвата, изчислена на базата на лихвения процент и когато е приложимо допълнително разходи. В договора не се съдържа погасителен план със законоустановеното съдържание, като само е посочен паричен размер на вноската и дати на плащане, без да е ясно какво точно ще се погасява с нея. Ирелевантен в случая е фактът, че както лихвения процент, така и ГПР са определени като фиксиран процент от общата сума, тъй като от тази уговорка не може да се извлече информацията за размера на включените в месечната погасителна вноска суми за главница, лихва и такса експресно разглеждане. Остава неизяснен въпросът дали и тези суми са с фиксиран размер във всяка погасителна вноска или първо се заплащат таксата за експресно разглеждане и лихвата и едва тогава се изплаща главницата. Тези данни имат съществено значение за изчисляване на дължимите лихви и разноски по обслужване на кредита, тъй като за база на изчислението им ще служи неизплатената част от главницата. Дори са се приеме, че кредитополучателят е изначално наясно какъв е процентът на оскъпяване на кредита, това не освобождава кредитодателя от задължението, вменено му с императивна правна норма от ЗПК, да информира своя съконтрагент за условията за заплащане на месечната погасителна вноска и за това каква част от главницата ще бъде платена с всяка месечна вноска и каква част представлява т. нар. "оскъпяване" на кредита. Неспазването на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 11 и т. 12 от ЗПК също е самостоятелно основание за нищожност на договора, съгласно чл. 22 от ЗПК.

По отношение вземането за неустойка: За договорите за потребителски кредит на общо основание и съгласно чл. 24 от ЗПК се прилагат правилата на чл. 143 – 148 от ЗЗП. Макар и поместени в индивидуалния договор с ищцата, а не в общи условия към него, клаузите на контракта не са индивидуално уговорени, по смисъла на чл. 146, ал. 2 от ЗЗП. Касае се до еднотипни договори за паричен заем, върху чието съдържание потребителят не може да влияе и това е служебно известно на съда от множеството дела, по които са представени идентични контракти между същия заемодател и различни потребители.

В глава четвърта от ЗПК е уредено задължение на кредитора преди сключване на договор за кредит да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. В съображение 26 от преамбюла на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно договорите за потребителски кредити изрично се сочи: "В условията на разрастващ се кредитен пазар е особено важно кредиторите да не кредитират по безотговорен начин или да не предоставят кредити без предварителна оценка на кредитоспособността, а държавите – членки следва да упражняват необходимия надзор с цел избягване на такова поведение и следва да приложат необходимите средства за санкциониране на кредиторите в случаите, в които те процедират по този начин".

В този смисъл клауза, като уговорената в чл. 5, ал. 2 от договора за паричен заем, според която се дължи неустойка в размер на 366,52 лева при неизпълнение на задължението по чл. 5, ал. 1 за осигуряване, в тридневен срок от датата на усвояване на

заемната сума, на обезпечение чрез поръчителство на физическо лице, което отговаря на определени условия, или банкова гаранция, се намира в пряко противоречие с преследваната от директивата цел, транспонирана в ЗПК. На практика подобна уговорка прехвърля риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за извършване на предварителна оценка платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и води до допълнително увеличаване размера на задълженията.

По този начин на длъжника се вменява задължение да осигури обезпечение след като кредита е отпуснат, като ако не стори това дългът му нараства, т. е. опасността от свръхзадължнялост се увеличава. Замисълът на изискването за проверка на кредитоспособността на потребителя, както и изрично е посочено в чл. 16 от ЗПК, е тя да бъде извършена преди сключването на договора, съответно тогава да се поиска обезпечение въз основа изводите от проверката и едва след предоставянето му да се сключи договора за кредит.

Освен това, неустойка за неизпълнение на задължение, което не е свързано пряко с претърпени вреди (няма данни за ответника да са настъпили вреди от непредставянето на обезпечение) е типичен пример за неустойка, която излиза извън присъщите си функции и цели единствено постигането на неоснователно обогатяване. Според т. 3 от Тълкувателно решение № 1/15.06.2010 г. по т. д. № 1/2009 г. на ВКС, нищожна, поради накърняване на добрите нрави, е тази клауза за неустойка, уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции.

По посочения по-горе начин се заобикаля закона – чл. 33, ал. 1 от ЗПК, който текст предвижда, че при забава на потребител, кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забава. С процесната клауза за неустойка в полза на кредитора се уговаря още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорно задължение – недадено обезпечение, от което обаче не произтичат вреди. Подобна неустойка всъщност обезпечава вредите от това, че вземането няма да може да бъде събрано от длъжника, но именно тези вреди се обезщетяват и чрез мораторната лихва по чл. 33, ал. 1 от ЗПК. Подобно кумулиране на неустойка за забава с мораторна лихва е недопустимо и в този смисъл съдебната практика е константна.

Непредставянето на обещани обезпечения (когато същите са били реално очаквани от кредитора), съобразно разпоредбата на чл. 71 от ЗЗД, дава основание да се иска незабавно цялото задължение. В случая кредиторът променя последиците от липса на обезпечение и вместо да санкционира с предсрочна изискуемост, той начислява неустойка, чието плащане разсрочва заедно с периодичните вноски. Това навежда на извода, че нито една от страните не е имала реално намерение да се представя обезпечение или да се ползват правата на кредитора по чл. 71 от ЗЗД, при непредставено обезпечение. Ако кредиторът е държал да получи обезпечение, е могъл да отложи даването на кредит, каквато е обичайната практика при предоставяне на обезпечени кредити. Дори да се приеме, че страните са допускали възможността исканите обезпечения да се предоставят и "неустойката" да не се дължи, то това плащане не се явява неустойка по смисъла на закона, а възнаграждение, дължимо под

условие. Това е така, тъй като последиците от неизпълнението на "задължението" да се предостави обезпечение, не са типичните последици от договорно неизпълнение, които законът предвижда, а напротив – договорът продължава да се изпълнява по първоначално заложен погасителен план, но при по-висока цена, прикрита като неустойка.

По изложените съображения съдът счита, че Договор за паричен заем "Standart 14" № 5625899, сключен на 30.07.2020 г., не отговаря на изискванията на чл. 10, ал. 1 и чл. 11, ал. 1, т. 10, 11 и 12 от ЗПК, с оглед което същият е недействителен.

По отношение на уговорената в чл. 1, ал. 3 от Договора за паричен заем такса за експресно разглеждане, съдът намира, че не е спазено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Разпоредбата сочи, че договорът трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. В контекста на дадената дефиниция в чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

ГПР се изчислява по специална формула. Спазването на това изчисление, дава информация на потребителя как е образуван размерът на ГПР и общо дължимата сума по договора. Тоест, в посочената величина /бидейки глобален израз на всичко дължимо по кредита/, следва по ясен и разбираем за потребителя начин да са инкорпорираны всички разходи, които ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение.

Отделно - посочването само с цифрово изразение на процента ГПР не е достатъчно, за да се считат спазени законовите изисквания. Целта на цитираната разпоредба на чл. 11, т. 10 ЗПК е на потребителя да се предостави пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да стори във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи.

Поради това в договора трябва да е посочено не само цифрово какъв годишен процент от общия размер на предоставения кредит представлява ГПР, но изрично и изчерпателно да бъдат посочени всички разходи, които длъжникът ще направи и които са отчетени при формиране на ГПР. Поставянето на кредитополучателя в положение да тълкува всяка една от клаузите в договора и да преценява дали тя създава задължение за допълнителна такса по кредита, невключена в ГПР, противоречи на изискването за яснота, въведено с чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК

В чл. 1, ал. 3 от Договора е посочено, че за извършената от кредитора допълнителна услуга по експресно разглеждане на заявката за паричен заем, заемателят дължи такса за експресно разглеждане на документи за отпускане на паричен заем, в размер на 550,00 лева.

Разпоредбите на чл. 10а ЗПК дават възможност на кредитора по договор за потребителски кредит да получава такси и комисионни за предоставени на потребителя допълнителни услуги във връзка с договора. Това са услуги, които нямат пряко отношение към насрещните задължения на страните по договора, а именно предоставяне на паричната сума и нейното връщане, ведно с договорената възнаградителна лихва и на определения падеж.

В настоящия случай, таксата за експресно разглеждане представлява действие по усвояване на кредита във времево отношение.

Доколкото се касае за възнаграждение по усвояването на кредита, с нея реално се заобикаля разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК. С това допълнително плащане се покриват разходи, които следва да бъдат включени в ГПР, при което неговият размер би надхвърлил законовото ограничение. Така, с тази сума, реално се увеличава печалбата на кредитора, защото при плащането на всички задължения се получава едно допълнително възнаграждение. Ето защо посочения в договора годишен процент на разходите от 49.38 % не отговаря на действителния такъв.

Съгласно приетото заключение на изготвената съдебно-счетоводна експертиза, се установява, че с уговорената в чл. 1, ал. 3 от договора за допълнителна услуга по експресно разглеждане на заявката в общ размер 550,00 лв. / 11 месеца по 50,00 лв. /, размерът на ГПР възлиза на 245,2569 % и надвишава със 195,8769 % договорения ГПР от 48,38 %.

Посочването в договора за кредит на по-нисък от действителния ГПР, представлява невярна информация и следва да се окачестви като нелоялна и по-конкретно заблуждаваща търговска практика, съгласно чл. 68 г, ал. 4 ЗЗП във вр. с чл. 68д, ал. 1 ЗЗП. Тя подвежда потребителя относно спазването на забраната на чл. 19, ал. 4 ЗПК и не му позволява да прецени реалните икономически последици от сключването на договора.

С допълнителното плащане на "такса за експресно разглеждане" се покриват разходи във връзка със задължението за предоставяне на сумата и следва да бъдат включени в ГПР, при което същият би надхвърлил законовото ограничение, вземайки предвид сегашния му размер и съотношението между главницата, таксата и възнаградителната лихва. Ето защо е налице неравноправна клауза, с която реално се заобикаля забраната на чл. 19, ал. 4 ЗПК, което не отговаря на изискването за добросъвестност между страните и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца/доставчика и потребителя – чл. 143 ЗЗП и води до неоснователно обогатяване за кредитора.

Съдът намира тази клауза за нищожна и на основание чл. 21, ал. 1 ЗПК. Според тази разпоредба всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на закона, е нищожна. Визираната клауза, предвиждаща такса за експресно разглеждане от договора има за цел да заобиколи ограничението на чл. 10а ЗПК, съгласно което кредиторът не може да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита.

Освен това, клаузата за дължимостта на таксата за експресно разглеждане на

документи, противоречи на добрите нрави; представлява 55,00 % от размера на предоставената сума /такса 550,00 лв. / заемна сума 1000, 00 лв. води до неоснователно обогатяване за кредитора, като предвижда допълнително възнаграждение за същия, което обаче е недължимо на основание чл. 19, ал. 5 ЗПК; следва да бъде включена в ГПР, като при това положение заобикаля забраната на чл. 19, ал. 4 и 5 ЗПК; чрез нея се стига до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца/доставчика и потребителя – чл. 143 ЗЗП. Клаузата, предвиждаща плащане на такса за експресно разглеждане на документи е установена и в противоречие на разпоредбата на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, съгласно която кредиторът не може да изисква заплащането на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита.

Доколкото противоречията между клаузата за експресно разглеждане на заявката за паричен заем и добрите нрави е налице още при сключването на договора, съобразно разпоредбата на чл. 26, ал. 1 във вр. с ал. 4 ЗЗД, в тази си част договорът изобщо не е породил правно действие, а нищожността на тази клауза е пречка за възникване на задължение за заплащане на такса за експресно разглеждане на документи за отпускане на заема в размер на 1550,00 лева, уговорен в договора.

Предвид гореизложеното предявеният главен иск се явява основателен и следва да се уважи изцяло.

По насрещния иск:

С оглед на нищожността на Договор за паричен заем № 9012-00025082/08.06.2020г и на основание чл.23 от ЗПК, който гласи, че когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва и други разходи по кредита, то кредитополучателят К. Т. Г. дължи връщането само на чистата стойност на заема и тъй като тя, видно от прието по делото заключение на вещото лице е върнала / погасила / сумата в общ размер от 302,00 лв., то същата дължи на ищеца по насрещния иск „ Агенция за контрол на просрочени задължения" АД, с ЕИК: 207172780 сумата в размер на 698,00 лв. , представляваща главница претендирана по насрещния иск, като същия следва да бъде отхвърлен в останалата му част, като неоснователен.

По разноските:

И двете страни са претендирали присъждане на направените по делото разноски. При този изход на процеса и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК „Агенция за контрол на просрочени задължения" АД следва да бъде осъдено да заплати на адв. М. В. М. от АК Пловдив сумата 400. 00 лв. адвокатско възнаграждение за оказана безплатна адвокатска помощ на ищцата по предявения главен иск и 118,98 лв. за оказана безплатна адвокатска помощ на ищцата по предявения насрещен иск, съгласно отхвърлената част от иска.

Ищцата също така е била освободена от съда от заплащане на държавна такса и разноски по делото, на основание чл. 83, ал. 2 ГПК. Затова, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК, „ Агенция за контрол на просрочени задължения" АД следва да заплати в полза на бюджета на

съдебната власт по сметка на Районен съд Чирпан, сумата от 50 /петдесет/ лева, дължима държавна такса по делото.

По насрещния осъдителен иск ответницата по НИ следва да бъде осъдена да заплати на „Агенция за контрол на просрочени задължения" АД разноски, съразмерно с уважената част от иск, а именно 428,57 лв.

Съдът намира за неоснователни възраженията на страните по чл. 78, ал. 5 от ГПК, тъй като същите са съобразени с нормативната уредба.

Водим от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ПРИЕМА за установено по отношение на „Агенция за контрол на просрочени задължения" АД, с ЕИК: **207172780**, със седалище и адрес на управление: град София, п. к. 1527, ул. „Панайот Волов" № 29, етаж 3, представлявано от Янислав Бориславов Янакиев, чрез процесуален представител: юрк. Петя Кьосева, Съдебен адрес за получаване на книжа: град София, п. к. 1527, ул. „Панайот Волов" № 29, етаж 3, че К. Т. Г., ЕГН: *****, с адрес: ** не дължи така претендираната й сума от 832,52 лева- неустойка и такса експресно разглеждане, дължима въз основа на сключения Договор за кредит № 5625899/30.07.2020г. с кредитор Вива Кредит ООД, вземанията по който са прехвърлени на „Агенция за контрол на просрочени задължения" ООД/ чийто правопреемник е „Агенция за контрол на просрочени задължения" АД, с ЕИК: **207172780** /поради нарушение на разпоредбите на ЗЗД, ЗПК и ЗПП.

ОСЪЖДА К. Т. Г., ЕГН: *****, с адрес: ** чрез пълномощника си адв. **М. В. М.**, Адвокатска колегия-Пловдив, с адрес на кантора и съдебен адресат: гр.Пловдив, бул.Пещерско шосе №81, ет.3, ап.Б да заплати на „Агенция за контрол на просрочени задължения" АД сумата в размер на 698,00 лв. , представляваща главница, дължима по Договор за кредит № 5625899/30.07.2020г. с кредитор Вива Кредит ООД, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска 13.10.2022 г. до окончателното изплащане на сумата, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения насрещен иск в останалата му част , както следва:- за главницата над уважената част в размер на 781,90 лв., за възнаградителната лихва изцяло в претендирания размер на 104,10 лв. , както и лихва за забава изцяло в претендирания размер на 107,50 лв. за периода от 04.06.2021 г. до деня следващ последната погасителна вноска до 11.10.2022 г.- датата на подаване на ИМ с насрещния иск, , като неоснователен.

ОСЪЖДА „Агенция за контрол на просрочени задължения" АД, с ЕИК: **207172780**, със седалище и адрес на управление: град София, п. к. 1527, ул. „Панайот Волов" № 29, етаж 3, представлявано от Янислав Бориславов Янакиев, чрез процесуален представител: юрк. Петя Кьосева, Съдебен адрес за получаване на книжа: град София, п. к. 1527, ул. „Панайот Волов" № 29, етаж 3 да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Районен съд Чирпан, сумата от 50 /петдесет/ лева, дължима държавна такса по делото.

ОСЪЖДА „Агенция за контрол на просрочени задължения" АД, с ЕИК: **207172780**, със седалище и адрес на управление: град София, п. к. 1527, ул. „Панайот Волов" № 29, етаж 3, представлявано от Янислав Бориславов Янакиев, чрез процесуален

представител: юрк. Петя Кьосева, Съдебен адрес за получаване на книжа: град София, п. к. 1527, ул. „Панайот Волов" № 29, етаж 3 да заплати на адв. М. В. М. от АК Пловдив с адрес на кантора и съдебен адресат: гр.Пловдив, бул.Пещерско шосе №81, ет.3, ап..Б сумата 400.00 лв. адвокатско възнаграждение за оказана безплатна адвокатска помощ на ищцата по предявения главен иск и 118,98 лв. за оказана безплатна адвокатска помощ на ищцата по предявения насрещен иск, съгласно отхвърлената част от иска.

ОСЪЖДА К. Т. Г., ЕГН: *****, с адрес: ** да заплати на „ **Агенция за контрол на просрочени задължения**" АД, с ЕИК: 207172780, със седалище и адрес на управление: град София, п. к. 1527, ул. „Панайот Волов" № 29, етаж 3, представлявано от Янислав Бориславов Янакиев, чрез процесуален представител: юрк. Петя Кьосева, Съдебен адрес за получаване на книжа: град София, п. к. 1527, ул. „Панайот Волов" № 29, етаж 3 направените по делото разноси в размер на 428,57 лв., съразмерно с уважената част от насрещния иск.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд гр.Стара Загора в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Чирпан: _____